YO Y MIS FINANZAS

Mi presupuesto familiar

Finanzgruppe
Sparkassenstiftung für
internationale Kooperation

Mi presupuesto familiar

YO Y MIS FINANZAS

Finanzgruppe
Sparkassenstiftung für
internationale Kooperation

Mi presupuesto familiar

Estimado lector:

¿Le ha pasado que el dinero se le escurre entre los dedos tan pronto como llega a sus manos y no tiene la certeza de cómo gastó cada centavo? Con ***Mi presupuesto familiar*** usted podrá ver exactamente de dónde viene su dinero y en qué lo usa. Con un poco de tiempo y algo de perseverancia, usted sabrá hacer su presupuesto y gracias a él tendrá una visión general que le permitirá tomar decisiones financieras para vivir con tranquilidad y aprovechar mejor sus recursos.

Así, usted podrá detectar oportunidades de ahorro, evitará quedarse sin fondos en los meses que tienen muchos gastos, y alcanzará más fácilmente sus metas.

Le deseamos que su ingreso le brinde un buen sustento.

Contenido

Hacia el éxito económico con ***Mi presupuesto familiar*** 4

Determinar el presupuesto 6

Resumen del año 8

Registrar los gastos mensuales 10

Gastos variables 12

Optimizar la planeación financiera 36

Ejemplos de ingresos y gastos 38

Yo y mis finanzas 40

Hacia el éxito económico con *Mi presupuesto familiar*

Hay que tomarse el tiempo

Cuando el mes comienza, una buena parte de su ingreso ya tiene un destino definido: la renta, la luz, el seguro, etc. La buena administración de su dinero le permitirá cubrir estos gastos obligados y solventar la vida diaria, por eso es necesario planificar bien. Tenga a la mano sus estados de cuenta, contratos y comprobantes, allí encontrará la información de los pagos, depósitos y gastos que definen su presupuesto. Para ello no requiere más de media hora, algunos minutos al día son suficientes para escribir los gastos regulares en su libro de finanzas familiares. ¡Invierta este tiempo, con ello usted sentará las bases para un manejo adecuado de sus recursos!

Comience de inmediato

No tiene que esperar hasta el inicio del mes (o del año) para empezar el registro, puede comenzar en cualquier momento. No requiere de mucho: ***Mi presupuesto familiar*** (o un cuaderno normal que dedique a este propósito), una pluma y una caja o un sobre grande para juntar los recibos que se van generando con los días. Así no se le escapará ningún gasto.

En ***Mi presupuesto familiar*** usted encontrará propuestas y ejemplos de cómo podría clasificar sus ingresos y gastos para manejarlos mejor. No obstante, este libro de presupuesto está concebido de tal forma que usted pueda trabajar con todas las categorías de acuerdo con sus propias ideas. Con el fin de orientarse y tomar buenas decisiones, en las páginas finales usted encontrará algunos ejemplos de ingresos, gastos y propuestas para la clasificación. En caso de necesitar un mayor panorama, se encuentra a su disposición ***Mi guía para el presupuesto familiar*** en su institución financiera.

Algo que le ayudará a recordar

Procure que al pagar le den recibos y guárdelos. Dedique luego un tiempo para hacer el registro de sus gastos en este libro. Incluya tanto los que tienen recibo como los que no lo tienen. Para que esta práctica se convierta en hábito, mantenga este libro siempre a la mano. Así, al llegar a casa, usted podrá anotar los gastos. Lo mejor es acostumbrarse a un ritmo para hacer los registros: anote las cantidades de los recibos reunidos inmediatamente después de ir de compras o cada día después de la cena, o el fin de semana. Así esta actividad podrá ajustarse a su rutina.

Para comenzar con el hábito de trabajar con un presupuesto, piense en objetivos pequeños y alcanzables. Después de dos meses ya podrá comparar sus gastos; a partir de los tres meses ya podrá ir identificando mejor sus "meses caros" o fluctuaciones especiales; incluso si un mes está incompleto no debe desistir. Retomar el libro del presupuesto siempre es mejor que no hacer nada. Regrese simplemente a la tarea y no pierda de vista la meta: registre tantos gastos como le sea posible.

Anime a su pareja o miembros de su familia a participar, hagan un balance y discutan los resultados. Eso estimula a todos a descubrir formas de ahorro potencial.

¿Papel o computadora?

En realidad los registros de administración se pueden llevar de formas muy distintas: a la manera clásica, en papel, por ejemplo con este cuadernillo, o de forma electrónica, en la computadora. Encuentre cuál es el instrumento adecuado para usted. A quien prefiera trabajar en la computadora, le podrían servir las plantillas de presupuesto que vienen en los programas de hojas de cálculo, como Excel.

Determinar el presupuesto

Paso 1. Determine sus ingresos

+ Ingresos

Antes que nada, complete el cuadro general de los ingresos de todas las personas que contribuyen al financiamiento de la administración de la casa (tal y como aparece en el ejemplo de al lado). Utilice para ello el cuadro de resumen anual que aparece en las páginas 8 y 9. Añada en forma de lista su ingreso mensual y, al final del respectivo renglón, sume todos los meses para obtener las cifras anuales de cada fuente de ingreso.

Paso 2. Determine sus gastos fijos

- Gastos fijos

Ahora pasemos a los gastos fijos –aquellos que surgen regularmente, cada mes, cada tres meses, cada medio año o anualmente. Un vistazo a los recibos de servicios le ayudará a contabilizar mejor los gastos fijos. Para finalizar, anote nuevamente en forma de lista las cifras mensuales y al final de cada renglón las cifras anuales en la categoría que corresponde a gastos.

Paso 3. Calcule su presupuesto para gastos variables

Presupuesto

Ahora hay que calcular: ingresos - gastos fijos = presupuesto. Columna por columna haga la resta para conocer su presupuesto mensual para gastos variables y reconozca de inmediato en qué meses será menor. Este desequilibrio se puede mitigar si los gastos anuales, semestrales o bimestrales los reparte de manera mensual. Es decir, aparte cada mes una cantidad para determinado concepto (seguro del auto, por ejemplo), de modo que cuando llegue el momento del pago, cuente con la cantidad ahorrada y no tenga que reunir la cantidad entera en un solo mes.

Paso 4. Determine el saldo

= Saldo

Puede calcular el saldo mensual restando los gastos variables reales registrados en los resúmenes mensuales (a partir de la página 12) del presupuesto mensual obtenido según la páginas 8 y 9. Idealmente el saldo debe ser positivo, ya que de esta forma puede usted constituir reservas financieras (por ejemplo, para reparaciones o nuevas adquisiciones). Si es negativo, tendrá que revisar los gastos para encontrar dónde puede ahorrar.

Ejemplo

+	Ingresos	EneroF	ebrero	Marzo			Diciembre	Total
	Marco González	8,000	8,000	8,000			16,000	104,000
	Silvia Romo	3,500	3,500	3,500			7,000	45,500
	Venta de pasteles	300	250				500	2,350
	Total de ingresos	11,800	11,750	11,500			23,500	151,850

-	Gastos fijos	EneroF	ebrero	Marzo			Diciembre	Total
	Renta / hipoteca	4,000	4,000	4,000			4,000	48,000
	Gas	300	300	300			350	3,650
	Agua	300	300	300			300	3,600
	Teléfono / Internet	350	400	350			350	5,200
	Electricidad	150	150	150			175	1,957
	Ahorro	1,200	1,200	1,200			1,200	14,400
	Crédito	1,000	1,000	1,000			1,000	12,000
	Seguros						12,000	12,000
	Total de gastos	7,300	7,350	7,300			19,375	100,807

=	Presupuesto Disponible	4,500	4,400	4,200			4,125	51,043
-	Gastos variables	4,200	4,500	4,120			4,437	48,732
=	Saldo	300	-100	80			-312	2,311

Resumen del año

+	Ingresos	Enero	Febrero	Marzo	Abril	Mayo	Junio
	Total de ingresos						

-	Gastos fijos	Enero	Febrero	Marzo	Abril	Mayo	Junio
	Total de gastos						

=	Presupuesto disponible						
-	Gastos variables						
=	Saldo						

Julio	Agosto	Septiembre	Octubre	Noviembre	Diciembre	Total

Julio	Agosto	Septiembre	Octubre	Noviembre	Diciembre	Total

Registrar los gastos mensuales

Registre los gastos variables

En las páginas 8 y 9 tiene usted registrado su presupuesto disponible de gastos variables para cada mes en particular. Ahora se trata de anotar de manera sistemática sus gastos reales de cada mes. Y eso lo realizará de la siguiente forma:

Paso 1. Establezca sus categorías de gastos

En el ejemplo de al lado encontrará sugerencias para establecer las categorías de gastos variables en la parte superior de cada columna. ¿Tal vez quiera, además, añadir sus propias categorías? ¡No hay problema! Agréguelas en las tablas a partir de la página 12.

Paso 2. Juntar comprobantes

Por la mayoría de sus compras le dan recibos o tickets, facturas o notas. Júntelas, de preferencia, en una caja o en un sobre. Piense que, en caso de un cambio o reclamo con garantía, necesitará mostrar el comprobante de compra. Aquellos gastos por los que no le den recibo anótelos en un papel o una libreta de notas.

Paso 3. Anotar gastos

Mantenga a la vista su presupuesto familiar y la caja de comprobantes. Eso le recordará anotar sus gastos. Anote sus gastos lo más frecuentemente posible, a partir de la página 12. Lo ideal es el registro diario, pero si no puede, hágalo por lo menos una vez por semana.

Paso 4. Registrar gastos mensuales

Anote los gastos en la categoría que les corresponde. En la última columna puede hacer la suma de sus gastos del día. Cuando ya tenga todos los gastos variables por día y por categoría, sume todas las cantidades de cada columna para obtener los gastos variables del mes. Registre este monto en el lugar correspondiente de la tabla de resumen anual en las páginas 8 y 9.

Gastos variables Enero

Ejemplo

Día	Alimento Concepto:	$	Ropa Concepto:	$			Gasto del día
1	Fruta	42					42
1	Pan dulce	50					50
3			Suéter bebé	200			200
5	Comida fuera	120					120
7	Leche y queso	45					45
8	Harina de máiz	25					25
9	Supermercado	300					300
10	Pescado	55	Pantalón Marco	465			520
12	Garrafón	23					23
13	Aceite	20					20
14	Comida fuera	100					100
16	Café fuera	100					100
16	Yoghurt	20					20
17			Falda Silvia	300			300
18	Carne molida	93					93
Total		993		965			1958

Gastos variables ________________

Día	Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$
Total						

Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$	Gasto del día

Gastos variables ______________

Día	Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$
Total						

Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$	Gasto del día

Gastos variables ________________

Día	Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$
Total						

Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$	Gasto del día

Gastos variables ______________

Día	Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$
Total						

						Gasto del día
Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$	

Gastos variables _______________

Día	Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$
Total						

						Gasto del día
Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$	

Gastos variables ________________

Día	Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$
Total						

						Gasto del día
Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$	

Gastos variables ____________________

Día	Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$
Total						

Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$	Gasto del día

Gastos variables ______________

Día	Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$
Total						

Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$	Gasto del día

Gastos variables ______________

Día	Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$
Total						

Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$	Gasto del día

Gastos variables ______________

Día	Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$
Total						

Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$	Gasto del día

Gastos variables ______________

Día	Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$
Total						

Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$	Gasto del día

Gastos variables

Día	Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$
Total						

						Gasto del día
Concepto:	$	Concepto:	$	Concepto:	$	

Optimizar la planeación financiera

Usted ha contabilizado sus ingresos y gastos por un largo período de tiempo. Ha establecido saldos y sumas, y ha ganado claridad en cuanto a los ingresos y gastos. Éste es un primer paso importante para la planeación financiera sólida. Ahora sabe si hay reservas o escasez en su presupuesto, qué tan frecuentemente y cuándo, y puede continuar optimizando sus finanzas.

Revise sus gastos

Si quiere mejorar su balance de presupuesto –es decir, la relación entre ingresos y gastos– conviene, o incrementar los ingresos, o reducir los gastos. Vaya a cada columna y examine en dónde se pueden encontrar oportunidades. Debido a que las necesidades y preferencias cambian con el paso del tiempo, vale la pena, de vez en cuando, hacer una revisión crítica a la página de gastos, para ajustar y actualizar su presupuesto.

Asegure su solvencia

Aunque usted lleve una administración ordenada de su dinero, las variaciones mensuales pueden desequilibrar enormemente su presupuesto. Estas fluctuaciones se pueden reconocer fácilmente gracias a sus anotaciones. Para evitar aprietos económicos y falta de liquidez, programe los gastos mayores, si es posible, en meses menos afectados en gastos, o, como se dijo antes, haga una reserva durante los meses anteriores.

Adelántese en la planeación

Después de haber mantenido su registro de pagos con la ayuda de este libro de cuentas por un lapso largo de tiempo, debe tener también vistas a futuro: ¿Cómo se desarrollarán sus ingresos y su situación de gastos? ¿Cuáles son sus metas a mediano y largo plazo? ¿Cómo se refleja su plan para conseguirlas en la división de su presupuesto?

Ejemplos de ingresos y gastos

INGRESOS

- Sueldo
- Comisión
- Bono
- Aguinaldo
- Fondo de ahorro
- Apoyo de gobierno
- Ventas
- Remesas

GASTOS

Vivienda y servicios
- Renta
- Hipoteca
- Luz
- Agua
- Predial
- Gas

Seguros
- Médico
- Automóvil
- De vida
- De casa

Alimentos
- Despensa
- Bebidas
- Salidas a restaurantes

Obligaciones financieras
- Ahorro
- Pago de deudas

Comunicación
- Teléfono
- Internet
- Televisión por cable
- Celular

Transporte
- Gasolina
- Camión
- Emergencias

Entretenimiento
- Cine
- Partido de fútbol
- Paseo
- Circo
- Vacaciones
- Feria

Salud
- Consulta médica
- Medicinas
- Ejercicio

Arreglo personal
- Peluquero
- Cosméticos

Vestimenta
- Ropa
- Zapatos
- Accesorios

Gastos especiales
- Festejos
- Regalos de cumpleaños
- Fondo para emergencias

YO Y MIS FINANZAS

Yo y mis finanzas es nuestro programa de educación financiera, diseñado para cubrir necesidades educativas básicas y específicas del contexto latinoamericano. Este programa retoma la experiencia del acercamiento didáctico que se ha desarrollado en Alemania durante un proceso de casi 100 años y que ha probado su éxito en la creación de materiales de educación financiera de gran calidad.
Yo y mis finanzas ofrece materiales dirigidos especialmente a las distintas etapas de la vida.

Para el segmento de adultos contamos con la siguiente oferta:

Talleres y cursos:

- ***Mi hogar y mi dinero:*** Taller de 1 hora de duración que ayuda a hacer conciencia sobre el manejo de las finanzas personales y familiares. En él se sientan las bases para comenzar con la práctica del presupuesto familiar y el hábito del ahorro.
- ***Las 4 reglas de oro para mejorar tus finanzas:*** taller de 4 horas dividido en 3 módulos, en los cuales se cubren los temas principales de la educación financiera: el presupuesto, el ahorro, el crédito y el plan financiero.

Materiales de consulta:

- ***Mi guía del presupuesto familiar:*** Es una guía de orientación para la familia en la que se tratan los temas financieros más importantes en el hogar. En ella se proporcionan sugerencias útiles e información actual en temas financieros para las distintas etapas de la vida en familia.
- ***Mi plan de financiamiento:*** Es un material enfocado a orientar sobre el uso adecuado del crédito y la administración de la deuda en cada etapa de la vida. Este material proporciona información básica sobre el tipo de crédito adecuado para cada quien y sus implicaciones para la familia.

Materiales prácticos:

- ***Mi presupuesto familiar:*** Cuaderno de trabajo de uso personal o familiar para el registro y análisis de ingresos y egresos. Ha sido diseñado para ayudar a los usuarios a aprender a planificar sus finanzas de forma fácil y práctica.
- ***Mi hogar y mi dinero:*** Cuaderno de trabajo enfocado a ayudar a la familia con el manejo de sus finanzas. Contiene sugerencias para mejorar la administración de los ingresos y los gastos. Su diseño, basado en iconos sencillos, permite que el uso sea muy fácil.

Finanzgruppe
Sparkassenstiftung für
internationale Kooperation

D.R. © Este material fue desarrollado por “Geld und Haushalt” del Grupo Financiero Sparkasse y adaptado para América Latina por la Sparkassenstiftung für internationale Kooperation dentro del proyecto “Fortalecimiento de la Educación Financiera en América Latina” del BMZ, Gobierno Alemán.
Queda prohibida la reproducción total o parcial por cualquier medio electrónico o mecánico sin permiso por escrito de la Sparkassenstiftung für internationale Kooperation.

Cuaderno de trabajo para mejorar sus finanzas familiares

cooperación
alemana
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT